

3. Vajadused ja võimalused

3.1 Kaasavus

Kaasamine on oluline tegur teie plaani puhul kollektiivse kokkuleppe saavutamiseks. Vt lähemalt peatükk 1.3 Kogukonna kaasamine.

See on tihedalt seotud kaasamise osaga, sest hea kaasamise korral on inimesed valmis ja võimelised osalema otsuste tegemisel, mis käsitlevad vajaduste ja püüdluste väljaselgitamist ning meetmete rakendamist tulevikus, et tuvastatud vajaduste ja püüdlustega edasi tegeleda. Kogukonna laialdane kaasamine on oluline, et luua mõtestatud kogukonnaplaan, mis võimestab kohalikke ja meelitab neid osalema.

Kaasav lähenemisviis peaks arvestama kõigi teie kogukonna liikmetega, see eeldab võimet jõuda ka nende juurde, kel on väiksem suutlikkus osaleda, ning ära kuulata erinevaid seisukohti ja vaatenurki. See võimaldab laiaulatuslikku panust kogukonna vajaduste ja probleemidega tegelemiseks, samuti võimaluste väljaselgitamist ja kollektiivset tööd plaanide elluviimiseks viisil, mis pakub loominguilisi kaasavaid lahendusi.

Sellist kaasavat lähenemisviisi saab rakendada ka siis, kui kaalutakse probleemide lahendamise võimalusi sotsiaalse ettevõtluse abil. Sotsiaalne ettevõtlus võib anda kogukonna ebasoodsas olukorras olevatele inimestele võimaluse võtta aktiivne roll lahenduste pakkumisel, näiteks toetatud töökohal või aktiivsete vabatahtlikena. Paljudel sotsiaalsetel ettevõtetel on tööhõivelisuse komponent, mis pakub võimalusi inimestele, kellel võivad olla takistused tööhõives osalemiseks ja kes on sageli traditsioonilistest tööhõivemudelitest kõrvale jäetud, kuid keda saab kaasata ettevõtlustegevustesse, mis toovad kasu kogukonnale laiemalt.

3.2 Reageerimine eelnevalt tuvastatud vajadusele või võimalusele, mis annab fookuspunkti

Sageli tulevad kogukonnad kokku siis, kui tekib konkreetne väljakutse või võimalus (näiteks kui ähvardab kaduda mõni oluline teenus või kui tekib võimalus teenida tulu kogukonna hüvanguks mõne kohaliku vara (näiteks taastuvenergia) kaudu).

Sellisel juhul on see „miski“ juba väljaselgitatud. Seejärel on oluline kaaluda ettevõtlusega seotud lahendusi. Ettevõtluse hindamise vahend annab võimaluse probleem või võimalus kriitiliselt üle vaadata ja kaaluda võimalusi sotsiaalse ettevõtluse arendamiseks.

Ettevõtluse hindamise vahend on siin:

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23446_download&client_id=hfwu

Igasugune kaasamine peaks seejärel keskenduma plaani väljatöötamisele, et käsitleda vajadust või võimalust.

3.3 Vajaduste ja võimaluste väljaselgitamine

Vajaduste ja võimaluste väljaselgitamine on esimene oluline etapp plaani koostamisel, kui fookuspunkti ei ole eelnevalt kindlaks määratud.

Probleemide ja võimaluste kohta saab tagasisidet koguda mitmel viisil. Kogukonnaküsitlus on tõhus meetod erinevate ideede ja seisukohtade kogumiseks. See annab raamistiku, mis võimaldab laiemal kogukonnal kirjeldada oma esmatähtsaid vajadusi ja püüdlusi.

Kui kogukonna kaasamine jätkub, saab osalejatele anda sõnaõiguse selle kohta, kuidas nad teabe kogumise läbiviimist näha soovivad.

Oma vajaduste ja püüdluste käsitlemisel on oluline kaaluda, kuidas saab nende rahuldamiseks välja töötada sotsiaalse ettevõtluse lahendusi. Juba varakult sellele aspektile keskendumine aitab ärgitada mõtteid ja tuvastada varasid, mida muidu ei oleks ehk märganud.

Kogukonna tööriistakomplekt annab ülevaate sellest, milliseid küsimusi tuleks esitada ja milliseid meetodeid kasutada.

- <https://www.communitytoolkit.net/content/2017/3/6/fact-sheet-thinking-about-your-research-question>

Töötage ühiselt välja uurimiskava ja küsimus - mida, miks ja keda see võiks hõlmata - mis on juba olemas nii struktuuri kui ka inimeste poole pealt, kasutades ära kogukonnas olemasolevaid oskusi/teadmisi. Kogukonna juhitud tegevusuuringute taustinfo on siin.

- <https://www.scdc.org.uk/hub/community-led-action-research/>

3.4 Uuringumeetodid ja tagasiside kogumine

Kogukonna küsitlused annavad võimaluse koguda tagasisidet laialt ringilt üksikisikutelt terveist kogukonnast. Erilist tähelepanu tuleb pöörata selle tagamisele, et ka need, kellel on takistusi, näiteks kirjaoskuse või juurdepääsu osas, saaksid anda oma panuse.

Kogukonna tööriistakomplektis on esitatud ka kogukonna küsimustiku näidis:

<https://www.communitytoolkit.net/content/2017/3/7/fact-sheet-making-a-questionnaire>

Kasuks on konkreetse küsimuse lisamine, millega kogutakse ideid ettevõtlusvõimaluste kohta, mida võiks arendada, et saada tulu kogukonna hüvanguks, kui kasutada sotsiaalse ettevõtluse lähenemisviisi, nägemaks millised ideed esile kerkivad.

Digitaalsed küsitlusvahendid nagu Survey Monkey, on samuti kasulikud, et jõuda paljude sidusrühmadeni, kuid oluline on arvestada digitaalse juurdepääsu võimaluse ja usaldusega ning pakkuda alternatiive inimestele, kes ei soovi internetis oma panust anda.

Survey Monkey jt sarnased vahendid pakuvad lisaks võimalust koostada uuringu analüüsi, sh graafikuid või tabeleid, mis on väärtuslikuks täienduseks paberikandjal kogutud lisateabele.

Glenbarri kogukonna investeringute uuring on näide avatumast küsimuste käsitlesest - „määratleda ettevõtluse prioriteetid“. Avatud küsimused võimaldavad inimestel kirjutada kõik oma mõtted, tunded ja nägemused paberile ning need lisatakse kogutud info hulka.

Glenbarri kogukonna investeringute uuring:

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23462_download&client_id=hfwu

See formaat võib olla kasulik ka sotsiaalse ettevõtluse ideede stimuleerimiseks kohapeal. Siin on link näidisuuringule „Ideed ettevõtluseks ühiskondliku kasu eesmärgil“:

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23464_download&client_id=hfwu

3.5 Tagasiside kogumine fookusgruppides

Fookusgrupi korraldamine annab võimaluse üksikasjalikumaks aruteluks konkreetsete küsimuste või soovide üle.. Fookusgrupid on eriti head küsimuste põhjalikumaks uurimiseks ning inimeste ideed võivad nii üksteist toetada kui neid kahtluse alla seada. Fookusgrupp pakub ka võimaluse arutada tulemusi, mis on juba kogutud kogukonna küsitluse teel, või lähemalt käsitleda konkreetseid ideid. Nii saab kaaluda, kas tuvastatud probleemidele võiks leida lahendusi sotsiaalse ettevõtluse abil.

Abimaterjal sisaldab teabelehte fookusgrupi korraldamise kohta.

- <https://www.communitytoolkit.net/content/2017/3/28/fact-sheet-running-a-focus-group>

Tagasiside kogumiseks on ka mitmeid muid meetodeid, mis on esitatud kogukonna kaasamise peatükis 1.4. Selles on toodud kasulikud vahendid, näiteks: avalikud koosolekud, kunst ja loovus (fotograafia, video, laulud, luuletused, kunstiteosed, tühi lõuend), tänavakampaania, kogukonna kaardistamine, töötoad ja fookusgrupid, veebipõhine kaasamine. (link allpool)

Abimaterjal 9: Kogukonna kaasamise meetodid ja tehnikad:

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23421_download&client_id=hfwu

3.6 Juhtumiuuringud

➤ **(1) Ross of Mulli ja Iona kogukonnaplaan**

- <http://www.mict.co.uk/wp-content/uploads/2013/07/Community-Plan-Final-Draft-Lo-res-version1.pdf>
 - Juhtumiuuring heade tavade kohta, mille puhul kasutatakse kogukonna kaasamist kohalike küsimuste väljaselgitamiseks ja nende tähtsuse järjekorda seadmiseks ning kogukonna tegevuskava koostamiseks.
 - Näitab ära kasutatud kogukonna uurimismeetodid ja -protsessid: küsitlus, fookusgrupid, avalik arutelu, kohalike rühmade ja leibkondade külastamine.
 - Fookus on kogukonna osalemisel, mis on põhjalikult kaasav ja kättesaadav äärmiselt kaugetes ja maapiirkondades elavatele kogukonnaliikmetele.
 - Tuvastatakse üldised vajadused ja seejärel täiendavad vajadused, et tagada tegevuse tõhusus.

➤ **(2) Glenbarri investeerimisplaani film ja kogukonna investeerimisplaani**

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23433_download&client_id=hfwu
- <https://youtu.be/lgxrt9AskI0?t=505> (link on märgistatud, nii et video algab kohal, kus räägitakse kogukonna küsitlusprotsessist ja tulemusest)
 - See materjal on näide heast tavast, mida illustreerib üksikasjalik juhtumiuuring ja millele on lisatud kogukonna küsitluse näidis.

➤ **(16) COMCOT - Uuenduslik vahend kogukonnapõhise turismi konkurentsivõime tõstmiseks**

- https://ilias.hfwu.de/goto.php?target=file_23424_download&client_id=hfwu
 - Hea tava näide kogukonna vajaduste väljaselgitamiseks ja prioriteetide seadmiseks.
 - Konsultatsioonid kohalike projektis osalejatega aitavad välja selgitada asjaomastes kogukondades esinevad probleemid nii ametliku (kavandatud koosolekud) kui ka mitteametliku (planeerimata sotsiaalsed kohtumised) arutelu kaudu.

- Täiendavate uuringute läbiviimine ettevõtetes, kogukondades ja kohalikel turgudel saamaks teada millised on üldised tunded tuvastatud probleemide suhtes, ning nende tulemuste kasutamine tegevuskavas probleemide prioriteetsuse määramisel.

➤ **(20) Suunised maapiirkondade ettevõtete ja idufirmade loomiseks**

- Link siin

- Hea allikas nii vajaduste kui ka võimaluste tuvastamiseks kohalikus kontekstis.
- Viige läbi küsitlus kohalike inimeste ja ettevõtete seas, et leida vajadused ja puudujäägid, aga ka see, millised võimalused on juba olemas ettevõtete ja üksikisikute jaoks, et neid vajadusi ühiselt täita - mis on olemas ja mida me vajame/mis võimalused on olemas puudujääkide ületamiseks?

➤ **(21) Maaelu arendamine ettevõtluse ja ühingute kaudu**

- <https://www.rafonline.org/wp-content/uploads/2016/06/MODEL-INTERVENTIE-ÎN-COMUNITATE.pdf>

- Hea allikas vajaduste väljaselgitamiseks ja juba olemasolevate võimaluste hindamiseks.
- Uuringud, küsimustikud, fookusgrupid ja personaalsed intervjuud, et välja selgitada, mis on praegu olemas, sh pärand, majandus, demograafia, keskkond, kohalikud struktuurid, võimalikud takistused, rahastamine ning sotsiaalsed tegevused ja keskused.